

TEMA 8- A POBOACIÓN

U. 9- A POBOACIÓN ESPAÑOLA

GEGRAF. DEMOGRÁFICA → Relación :poboación /espacio.

FONTES DEMOGRÁFICAS →

- 1-CENSO
- 2-PADRÓN
- 3-REXISTRO CIVIL
- 4-ENQUISAS
- 5-ESTATÍSTICAS

ANALIZAN

distribución

desequilibrios espaciais.

FONTES

CENSO: Reconto cada 10 anos (anos rematados en 1)

-Datos: demográficos, económ. e sociais.

PADRÓN MUNICIPAL: Rexistro veciños do concello.

-Periodicidade: antigamente cada 5 anos; actualidade: o 1 xaneiro d. cada ano.

-Actualización permanente.

-Coordinación o I.N.E.

-Datos: económ., demog., e sociais.

REXISTRO CIVIL:

-Datos: nacementos, matrimonios e defuncións. Pasan ao I.N.E.

ELABORA

libros de movementos naturais poboac.

falecementos clasificados por causas

ESTATÍSTICAS :datos demogr. de diversas fontes

ENQUISAS : informac. detallada sobre cousas concretas, ex. anuarios estatístic do INE, ou a EPA de carácter mensual.

A DISTRIBUCIÓN DA POBOACIÓN

-Distribución desigual : CAUSA → a densidade de habit./Qm.2.

-Densidade media: 79 hab./qm2.

-GRANDES ÁREAS:

- Madrid
- Periferia peninsular
- Os 2 arquipélagos.

-ÁREAS DE BALEIRO:

-Interior

- + BAIXA: áreas de montaña.

a) Orixe do desequilibrio:

Progresivo dende Idade Moderna.

-Séculos XVI-XVII

- Maior densidade zonas Centro-Norde peninsular
- Crise s. XVII económica e demog.:movemento cara a periferia
- XVIII: situación invertida--- zonas cost. + densidade/ inter. -

-Século XIX—consolidación do desequil.

-Aumentan:

Madrid (centro político e económico do Est.)

Rexións periféricas por 2 causas:

alto crecemento natural

(periferias andaluza e galega)

focos industriais

(Catalun., P. Vasco, Asturias)

-Século XX—agudización dos contrastes sobre todo na década 60

medre rexións industriais

(Catal.,P.Vasco, Madrid, Valencia)

áreas turísticas mediter. e insular.

migracións zonas interiores

-Desde **1975** (crise industr. e reconversión) reducción diferencias en canto á densidade:

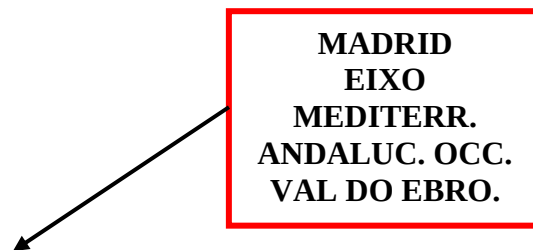
ZONAS INDUSTRIAIS

- perda de atracción poboac.
- medre inferior á media ou lixeiramente por enriba.

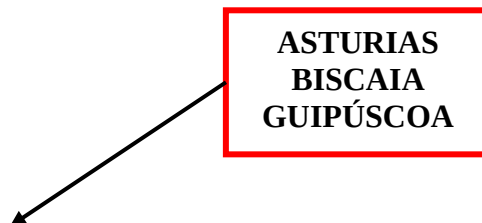
ZONAS TRADICIONALMENTE EMIGRATORIAS

- diminúen as saídas poboac.
- recepción de emigrantes retornados.

TENDENCIA ACTUAL---

Zonas con consolidación demográfica :servizos, agric. tecnificada, indust.

fortes desequilibrios na cornixa Cantábrica: crise indust. e mineira.

O MOVEMENTO NATURAL DA POBOACIÓN

1-OS REXIMES DEMOGRÁFICOS

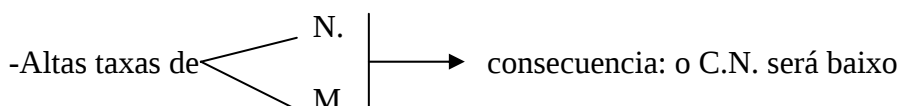
-Periodos nos que, N., M., e C.N. teñen características homoxén.

-Atrasos con respecto a países europeos. Motivos?

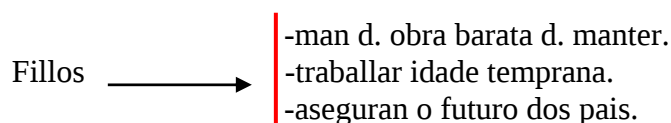
-3 reximes demográf.:

1. **ANTIGO**: ata principios. s. XX
2. **TRANSICIÓN**: 1900-75
3. **ACTUAL**: 1975

1.1-Rexime demog. antigo: ata principio. do s.xx-

a) Natalidade:

-Non sistema control Nat.: REMEDIO--- atrasar a idade matrimonial acortando o período fértil da muller (épocas crise).

épocas de FAMES E CRISE

b) Mortalidade:

Alta e oscilante

Causas

-baixo nivel de vida
-malas condicións médico-sanitarias

-Dieta: escasa e desequilibrada (pan, alimento básico)

malnutrición

-enfermidades infecciosas

AIRE (gripe, tuberculose...)

AUGA (diarreas)

atrasos médicos

falta hixiene (privada e pública)

-Mortalidade catastrófica

**EPIDEMIAS
GUERRAS
MALAS COLLEITAS**

-Mortalid. Infantil

elevada

NEONATAL (4 primeiras semanas)

POSTNATAL (4 semanas-1ano)

partos

males

conxenito

C) **CONSECUENCIAS**: altas T. de N. e M. = C.N. baixo con oscilacións nas crises de sobremortalidade.

1.2 A transición demográfica: 1900-1975

-Chegada + tardía que no resto de Europa occ. cunha duración menor pero + intensidade.

-Rasgos xerais : -diminución suave N.
 -caída brusca M.

↓
CONSECUENCIA → elevado C.N.

a) Natalidade--- decrecemento suave e discontinuo.

PRINCIPAIS	-Crise do 29 / inestabilid. 2ª Rep (31-36)
DESCENSOS	-Guerra Civil e postguer. (40-55)-Polít. pronatal. de Franco
NATALID.	Anos finais desenvolven (65-75): éxodo rural-problema viven.

RECUPERACIÓN NATALIDADE	→ -Recuperación económica dos anos 20-30 -O baby boom postbél. atrasado (1956-65)- recuper. económ.
-------------------------	--

B) Mortalidade---Gran descenso constante.

-MORTALID. CATASTRÓFICA (excepcións)

- Gripe de 1918
- Guerra Civil 1936-39

CAUSAS DO DESCENSO

-Avances medico-sanitarios: vacinas /antibióticos; partos nos hospitais (- mort. feminina no parto);extens. da Seg. Social e mellora hixiene.

-Aumento nivel de vida: mellora dieta.

-Aumento nivel educativo e cultural: + prevención. Abandono de costumes nocivos para a saúde.

MORTALID. INFANTIL--- **diminúe** por:

-mellor alimentac .infantil -mellora coidados maternos. -progresos pediatría.

c) **CONSECUENCIAS** : o C.N. foi alto. Desde 1970 o crecem. recortouse porque a N. diminuiu a + ritmo que a M.

1.3 O réxime demográfico actual: a partires de 1975

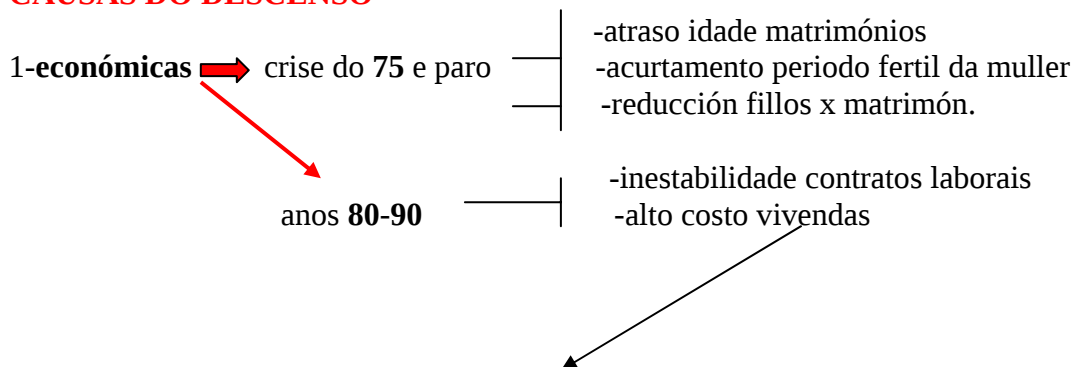
Baixas taxas de M. e N. = C.N.baixo.

a) **afundimento da Nat.**: iniciado no 75, + tardío e brusco que no resto de Europa Occ.

-Índice de fecund. actual 1,20 (o de reposición 2,1)

-Comportamento Malthusiano. (V.páx.292)

CAUSAS DO DESCENSO

CONSECUENCIAS-

- tardía emancipación
- prolongación dos periodos de formación
- dificultades compatibilización traballo-maternidade

2-cambio mentalidade ➡ a partires ano 75

- diminución influencia relixiosa
- uso anticonceptivos
- despenalización do aborto.
- papel social da muller.
- novas formas familiares(monoparent.-maternid. en solitario...)

3-o aumento do nivel de vida ➡ melloran a

- protección social
- o nivel cultural

-Ter menos e mellor atendidos. Competencia entre melloras materiais e os gastos que requiren os fillos.

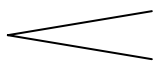
b) **Mortalidade** → mantense baixa

ano 81---- lixeiro ascenso debido ao incremento no nº de anciáns.

CAUSAS DA M. → as 3 "C" /Alzheimer

M. Infantil---- baixa gracias aos avances médicos.

-DIFERENCIAS ENTRE SEXOS—

Muller (menor)
biolòxicos (hormonais/inmunolóxicas)
socioculturais (hábitos de vida, oficios diferentes)

Home (maior) →
- tradicionalm. traballos + duros
- participación directa nas guerras
- hábitos nocivos
- hábitos alimentar. e de vida + desordeados

-DIFERENCIAS POR PROFESIÓN—

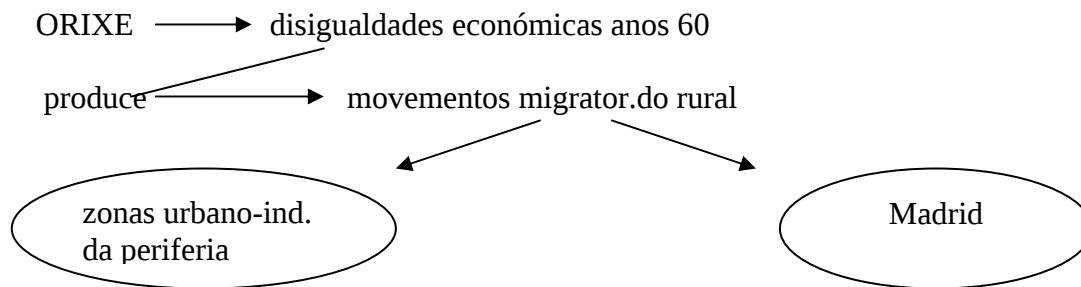
Afecta + canto menor cualificac. ou nivel social.

Clases altas—menor mortal.laboral e acceso +servicios sanitar.e de + cualidade.

c) **O C.N.** na actualidade é peq. como consecuencia das baixas T de N e M..

2-OS DESEQUILIBRIOS TERRIT. NO MVMENTO. NATUR. DE POBOAC.

-Contrastes entre as diferentes CC.AA.

a) CC.AA.con taxas de N. superiores á media

-Comunid. con T.N. super. á media:

tradicionalmente natalistas →

ANDALUCIA
MURCIA
BALEARES
CANARIAS
CEUTA
MELILLA

-Cmunides. desenvolvidas economicam. que atraen inmigrantes:
Madrid/ Cataluña / C.Valenciá.

b)Comunid. con T.N. inferiores á media:

-Son as que teñen un cxto. de poboac. + envellecida consecuencia dunha forte emigrac.no pasado (Galiza + CCAA do interior penins.)

-As afectadas pola crise indust.do 75 (cornixa cantábrica).

-Características destas zonas

-T.M. super. á media
-C.N. negativo.

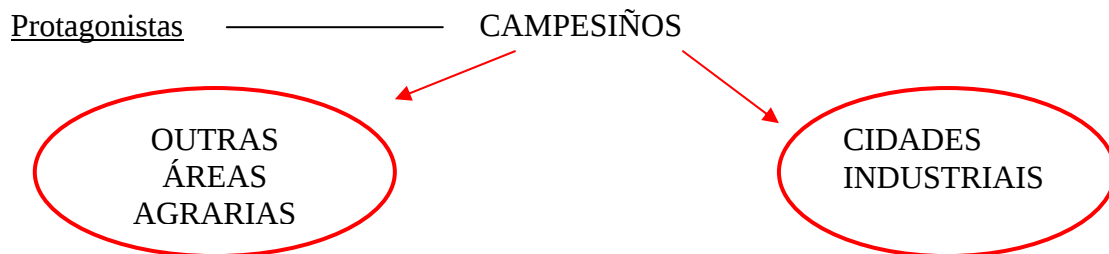
OS MOVEMENTOS MIGRATORIOS

(V.libro conceptos de emigrac., inmigrac., e saldo migratorio. Páx. 296)

1-AS MIGRACIÓNS INTERIORES

1.1 As migracións interiores tradicionais.-

Cronoloxía—último tercio do XIX-1975 (crise económ.)

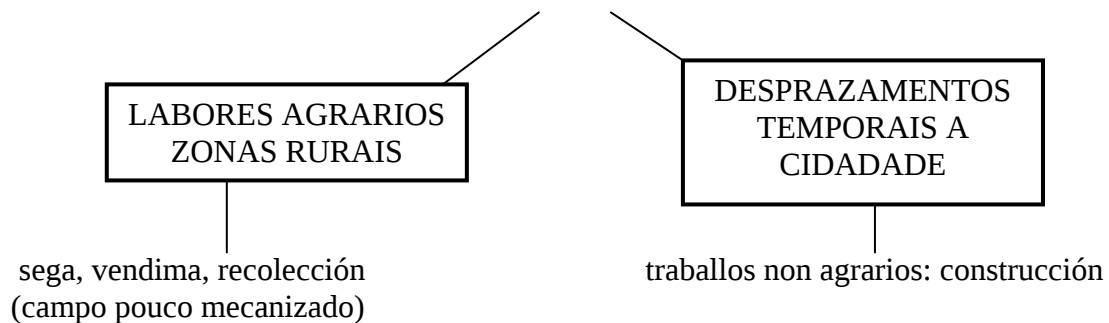
Tipos de migrac. interiores:

- Migracións etacionais e temporais
- Éxodo rural

a) migracións estacionais tempor.-

-auxe—último tercio do XIX-1960

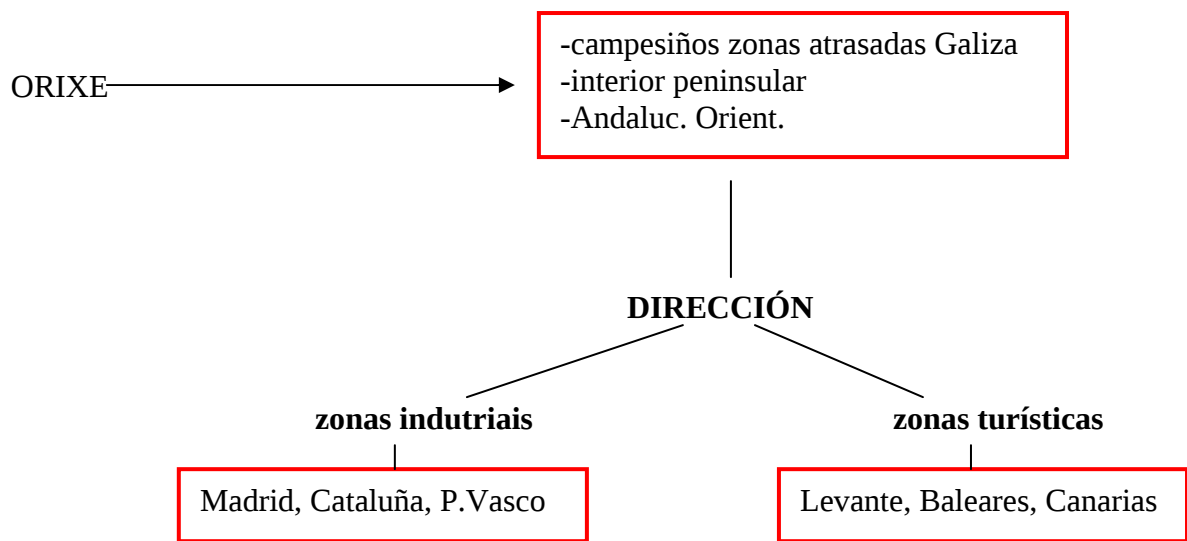
CAMPESIÑOS

b) éxodo rural.- 1900-75

CARACTERÍSTICAS —————→

- zonas rurais a urbanas
- longa duración ou definitiva

-Podemos distinguir 4 momentos:

1. Primeiro tercio s.XX—

Sobra man de obra no campo

-CRISE FILOXERA
-MECANIZAC. ZONAS CEREALÍSTICAS

-postos traballo zonas indust.
-obras públicas—dictad. Primo d Rivera

favorecido por

2. Guerra Civil e postguerra—Éxodo rural estancado

G.C.—Destrucción industrias.

Problemas abastecemento cidades.

Postguerra—Fomento permanencia poboación rural no campo

Illamento, provoca redución postos de traballo industr.

3. Entre 1950-75—Maior auxo éxodo rural

CRECEMENTO DEMOGRÁFICO

CRISE AGRIC. TRADICIONAL

favorecido por

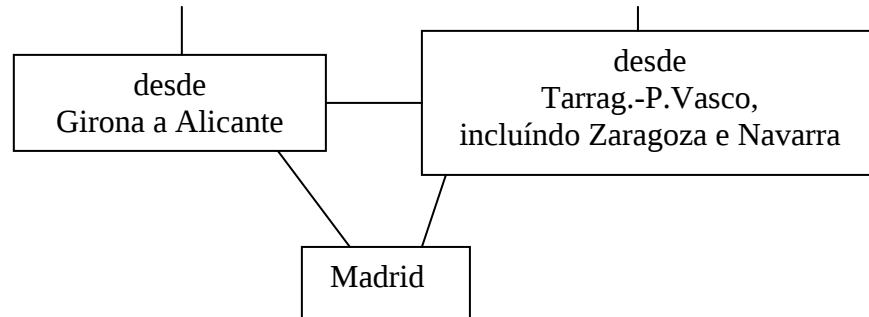
PLAN DESENVOLVEM:postos na industria / BOOM TURISMO –litor. mediterr. e insular

OFERTAS LABORAIS

-servizos turísticos
-construcción

ZONAS INMIGRAT. : eixo mediterr.

eixo do Ebro

4.Desde 1975—gran diminución do éxodo rural.

MOTIVOS

crise indust.
reconversión
competencias autonómicas
(creación emprego)

CONSECUENCIAS:

- Zonas emigrat. convertidas en inmigrator.—RETORNADOS.
- Z. inmigrator. volvéronse emigrat. consecuencia da —RECONV. INDUS.

AFFECTADOS:

- Recén xubilados.
- A todos os sectores poboac. por ser o campo un medio + barato.

Época actual—

ZONAS DE + INMIGRAC.

turismo /agric. de exportac. /peq. indust.

Baleares
Canarias
Litoral Medit.

1.2As migracións interiores actuais.-

1975—Remate migración clásica, nacemento novo sistema migrac. con distintas características.

PROCEDENCIA

concellos urbanos grandes dimensións

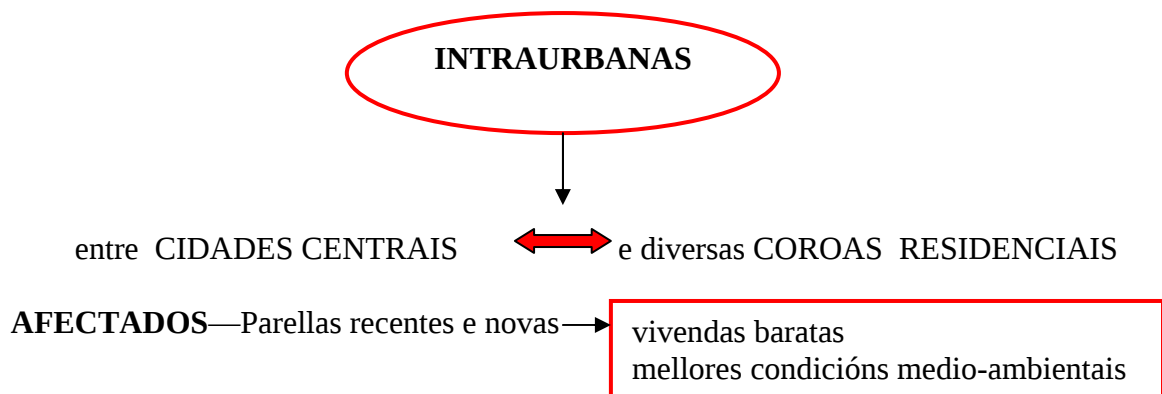
DESTINO: experimentou cambios.

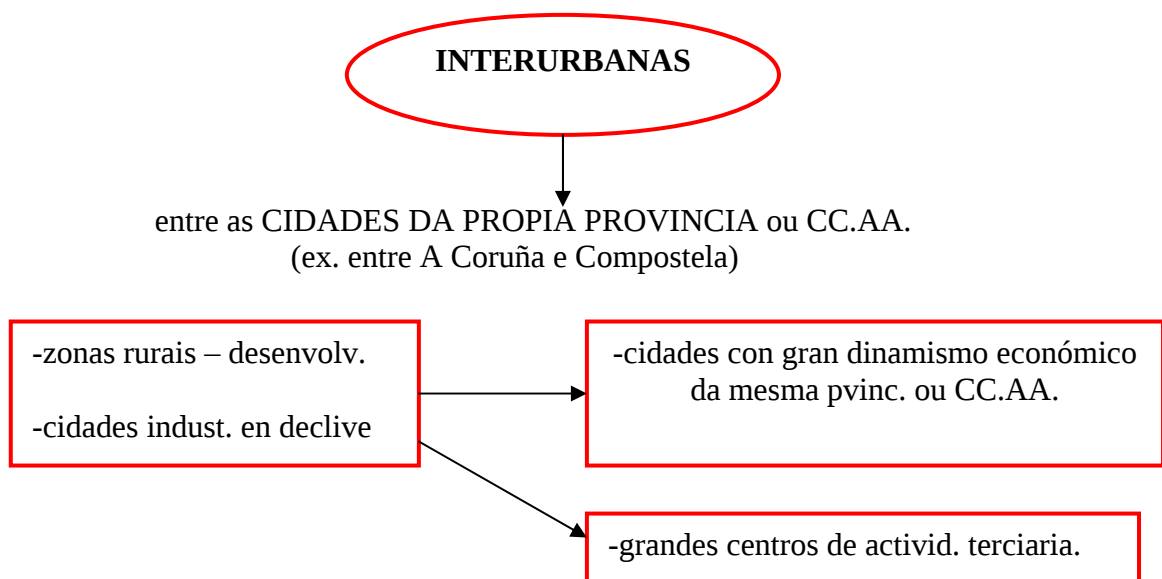
- Ralentizac.das migrac. entre CC.AA, e as q. continúan teñen como destino: arco mediter. e val do Ebro.
- Migrac.dentro da propia pvcia. ou CC.AA.
- Dentro das grandes cidades industrial. perden atracción cara núcleos urbanos medianos ou peq.

MOTIVO DOS CAMBIOS : diversos.

a) Migracións residenci

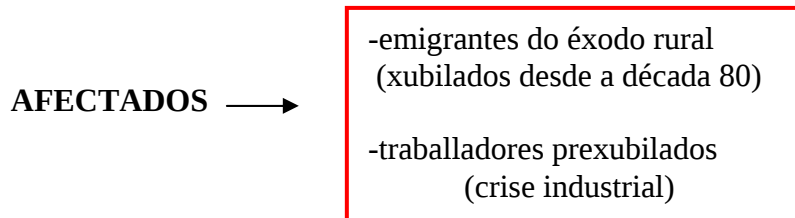
b) Migracións laborais – danse por motivos de traballo.

AFFECTADOS:

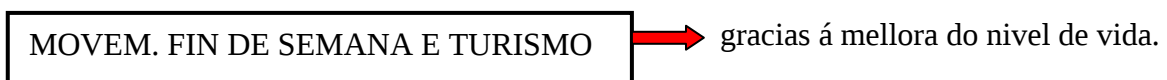
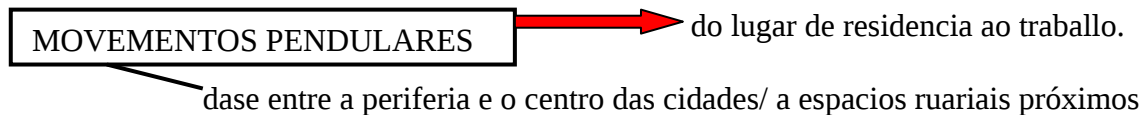
- adultos novos (20-34 anos), pouco cualificados. (van ao primeiro grupo)
- traballadores cualificados do sector servizos.(van ao segundo)

c) Migracións de retorno rural – regreso de poboación a concellos rurais.

c) Os movementos habituais da poboac.

Son os movementos feitos periodicamente por motivos de traballo ou ocio.

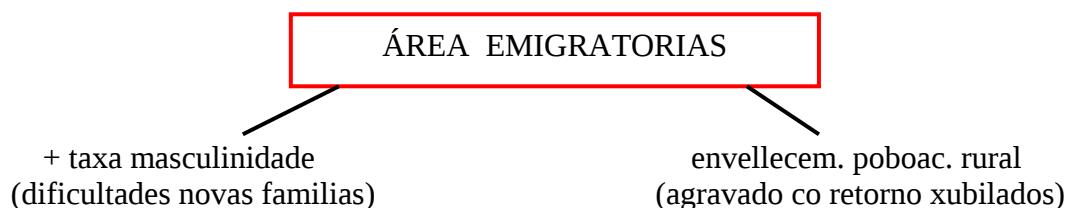

1.3 Consecuencias das migracións interiores

a) As migracións interiores tradicionais, especialm. o éxodo rural repercutiu en:

-No plano demográfico

-Influencia na **estructura** por sexo ou por idade da poboación

ÁREAS RECEPTORAS

rexuvenecemento poboac. urbana (xa que emigran os mozos)

No plano económico nas áreas ruaris

-No 1º momento —————> aumentar os recursos dos que quedan

-Máis tarde —————> descende a productivid.e o rendemento por ser a xent + nova a que marcha.

NAS CIDADES

problemas de conxestión económica: problemas de vivenda, de solo, postos escolares...

No aspecto social

PROBLEMAS ASIMILACIÓN

emigrantes procedentes dunha scdade. rural con valores tradicionais a unha urbana

PROBLEMAS INTEGRACIÓN

polo xeral intégrase a 2ª xeración

No aspecto ambiental

ZONAS EMISORAS EMIGRAC.

abandono ecosistemas tradicionais e deterioro ambiental

ZONAS RECEPTORAS

consecuencia do crecemento acelerado: contaminación atmosférica, acústica...

b)As migracións interiores actuais: teñen como consecuencia:

-As migracións residenciais causan

sobreavellentamento nas áreas urbanas centrais emisoras.

> **de poboación** nas periferias receptoras, que piden equipamentos e servizos

-As migracións laborais:

> os desequilib. demográficos e económicos no interior das pvcias. e das CC.AA.

-As migrac. de retorno rural:

Nas zonas rurais receptoras:

-Avellentam. polo retorno de xubilados
-Creación de negocios e actividades por parte dos prexubilados.
-A instalac. de parellas novas de neorrurais con fillos ten incidencias + (escolas...)

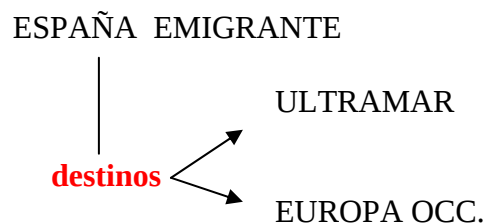
-Os movementos pendulares:

-se están **relacionados co traballo**: problemas de circulac. nas horas pta. nos accesos ás grandes cidades.

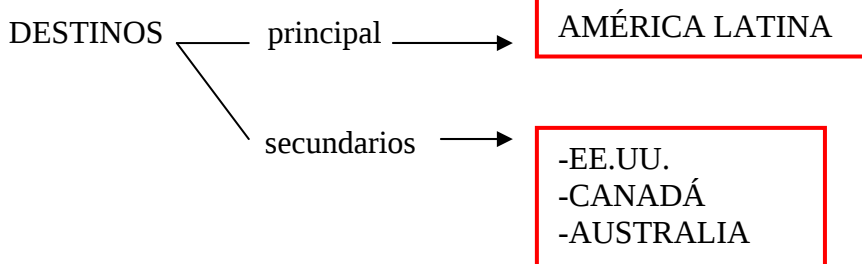
-Os **relacionados co lecer**: producen > de ingresos nas zonas receptoras.

2-AS MIGRACIONES EXTERIORES

-Mediados s.XIX ata 1975

2.1 Emigración transoceánica.-

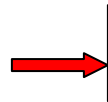

ETAPAS: 2 de auxe e 2 de declive (crise)

a) 1ª etapa de auxe (metade S.XIX á Iª G.M. –1914)

-s.XVIII— Reducción da emigración

CAUSAS

- Borbóns—política populacionista.
- Independencia das colonias

-s.XIX—**Cambio**

ESPAÑA: favorece emigración

SUDAMÉRICA: política de atracción

poboarse

explotación recursos

PROCEDENCIA

galegos asturianos canarios

DESTINO

Arxentina (agric. na Pampa)
Cuba (agric.)
Brasil (plantación café)

CAUSAS

Estructura agraria antiga (minifundismo, atraso, gran densidade poboac.)

expulsan poboación

PERFIL

Home, campesiño, baixo nivel cultural e de cualificación.

b) Etapa declive no período de entreguerras (1914-1949)

CAUSAS DECLIVE

- Inseguridade creada pola 1ª G.M.
- Crise do 29 que levou a establecer cotas por parte de Sudamérica.
- A G.C. e a postg.debido ao bloqueo e a política populacion.para fomentar á reconstruc.

c) Recuperación anos 45-60- (2ª etapa de auxe)

CAUSAS RECUPERACIÓN

- autorización saída libre de España (46)
- levantamento illamento internac. (49)
- relacións diplomáticas cos EE.UU.

PROCEDENCIA— Galiza, lugar principal
Canarias
Decae a asturiana (siderurxia)

DESTINOS— Venezuela (petróleo)
Arxentina
Brasil

PERFIL— maior cualificación (agric. preparados, obreiros e técnicos industr.)
↓
motivo— vendas aos países belixerantes na 2ª G.M.-BENEFICIOS para desenvolverse.
↙
consecuencia— reducción corrente migratoria

d) **Desde 1960-**

-Competencia da EMIGRACIÓN A EUROPA—descenso (2ª crise)

-ACTUALIDADE----- predominio retornados

↗ xubilados
↘ 2ª xeración

2.2 A emigración a Europa: Dase en tres etapas

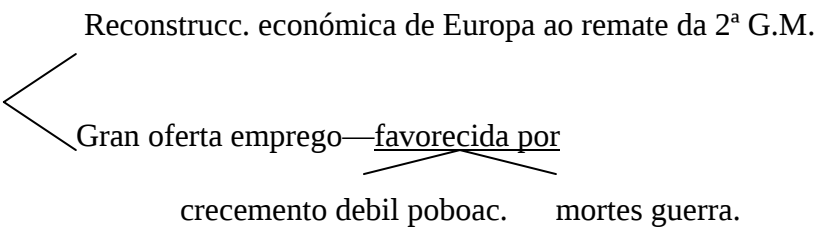
a) Ata mediados do s.XX

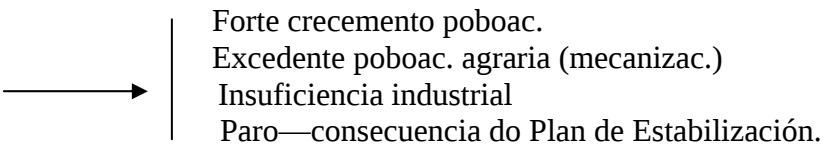
DESTINOS: Franza.

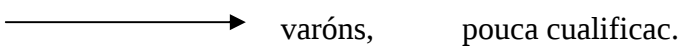
PERFIL: variado — | -agricultores estacionais
| -obreiros da construc.
| -mulleres servizo doméstico.
+ tarde refuxiados políticos da G.C.

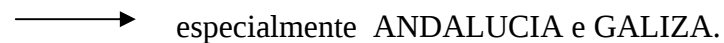
-Remata coa 2ª G.M.

b) Entre a década de 1950-73 – Maior auxé (50-64)

MOTIVOS EUROPA

MOTIVOS ESPAÑA

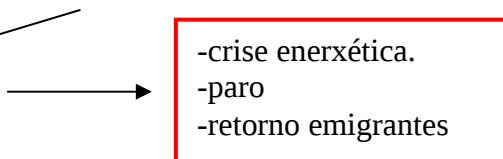
PERFIL

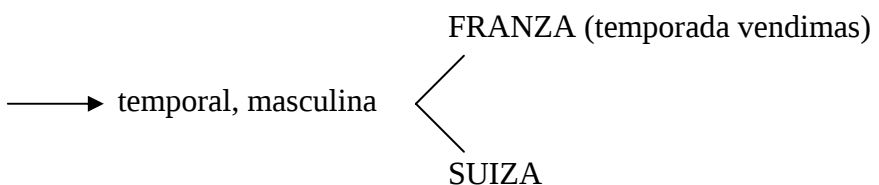
PROCEDENCIA

DESTINOS

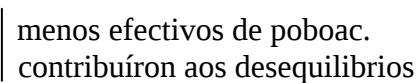
-Pequeno bache entre os anos 64-68 (crise económica en Europa.)

[c\)A partires do 73](#) -- decadencia

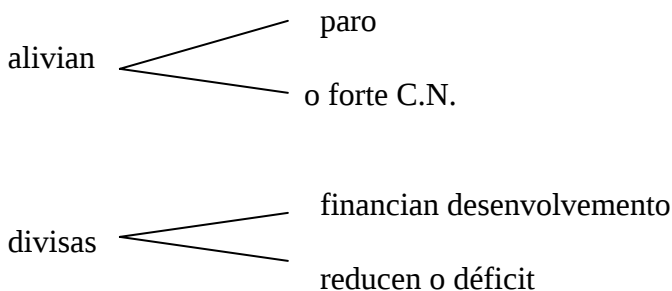
MOTIVOS

ACTUALIDADE

2-3 Consecuencias das migracións exteriores-

-DEMOGRÁFICAS

-ECONÓMICAS

NEGATIVAS

aforros

non reinvestidos en bens productivos

non investidos nas áreas de partida

-SOCIAIS

Desarraigo (scdes. con lingua e costumes diferentes)

Malas condic.de vida e traballo

Primeiros afectados pola crise (despidos)

Retorno: problemas

traballo

vivenda

readaptación

3-A INMIGRACIÓN ACTUAL E AS SÚAS CONSECUENCIAS

-Según a súa situación poden clasificarse en

NACIONALIZADOS → tras varios anos de permanencia pasan a ser cidadáns de pleno dto.

LEGAIS → con permiso de residenc.e manteñen a súa nacionalid. de orixe.

ILEGAIS → difíciles de contabilizar

PROCEDENCIAS

-Europa Occ.(países U.E.- G.B.,
Alemaña,Portugal,Franza)
-Europa L.
-Latinoamérica (Arxent.,Venezuela)
-Africa (Marrocos)
-Asia (Filipinas)

DESTINOS

Cataluña
Madrid
Andalucía
C.Valenciana
Canarias

CAUSAS E PERFIL dos inmigrantes:

-inmigr.comunitarios

-**xubilados** q. buscan o bon clima do litor. mediterr.
-**adultos** atraídos polas posibilidades de traballo e d. negocio.

-inmigr.extracomunitarios

-por motivos **económ.**
-ou motivos **políticos**
-son **mozos** que fan traballos de pouca cualificación.

CARACTERISTICAS DA LEI DE ESTRANXERÍA—

-Modificada no ano 99.

-Regula todos os aspectos relacionados coa inmigración:dtos. e liberdades, condicións de traballo, expulsións...

-CONSECUENCIAS da inmigración

- a) DEMOGRÁF.: dado que controlan menos a Nat.e teñen unha estruc.+ nova, frean o descenso d.Nat. española.
- b) ECONÓM.: nalgúns casos os estranx. son considerados competidores, asociando inmigrac. e desemprego.(reserva de traballos peor remunerados). Contribúen a resolver o futuro problema de garantir as futuras pensións.
- c) SOCIAIS: aparición de actitudes xenófobas e racistas(creencia de invasión). Tm.e debido á falla de traballo e ás duras condicións de vida son tachados de delinquentes ou de prostitución e mendicidade. Dificultades de integración por diferencias culturais, ligüíst., e relixiosas.

O CRECEMENTO REAL DA POBOACIÓN

Resultante de CN (Nacem.- Defunc.) + S.M (Inmig.- Emig.)

-3 etapas:

1) Mediados XIX- pcipios. XX CRECEMENTO BAIXO

Causas—

- C.N. baixo (altas taxas de N. e M.)
- Emigrac. a ultramar.
- Tímido repunte coa repatriación tras o desastre colonial 98.

2) entre 1900-1975 — ALTO CRECEMENTO DEMOGR.

Causas—

- Gran C.N.década 60 (réxime de transición)
- Momentos de crise: gripe (18), guerra Marrocos(1908-27), guerra Civil (36-39), emigración Ultramar e a Europa.

3) Desde 1975 — O CRECEMENTO é baixo.

Causas—

- Baixas T. de N. e M.
- Baixo Crec. compensado por: retorno emigr.e inmigración ilegal.
- Algunhas pvcias. con saldos negativos.

A ESTRUCTURA DA POBOACIÓN ESPAÑOLA

1 A ESTRUCTURA POR SEXO E IDADE

-**POR SEXO**-- Chamada **sex ratio** ou **taxa de masculinidade**
-Nº varóns x 100 / nº mulleres.

-Datos

- nacen + h. que mulleres.
- nuns anos iguálanse os efectivos.
- + adiante desequilíbranse a favor das mulleres.

-Causas—

- Maior mortalid. masc.
- + esperanza de vida na muller (+ vellas que vellos)
- + migrac. de h. ao exterior. (agás nalgúns zonas rurais onde emigrou a muller)

-**POR IDADE**—Chamado **índice de avellentamento**

-nº persoas 65 e + anos x 100 / poboac. total.

-Se o índice é super. ao 12% , a poboac. considérase envellecida.

-**Estructura por idades en España—ENVELLECIDA:**

NOVOS— (0-14 anos) | **Reducción porcentaxe:** debido á baixa Natal.
Excepcións: zonas con **alta Nat. e baixa Esp.Vida** (S. Penins. e 2 arquipélagos) ou zonas **rexuvenecidas** pola inmigrac. (Com. Valenciana)

ADULTOS **aumentaron** en xeral en todas as comunidades

(15-64 anos)

ANCIÁNS — tamén aumentaron
(65... + anos) | - maior proporción no **interior e no N. peninsul.**
-zonas con baixas T.Fecundid., alta E.Vida, e sobreenvellecem.
polo retorno de antigos emigrantes desas zonas.

CAUSAS DO AVELLENTAMENTO:

-Descenso de Nat.	-Reduce nº de mozos
-Aumento Esp. de Vida	- + xente chega a idades avanzadas.

CONSECUENCIAS ENVELLEC.

-**Pensións**—cotizacións basadas nos traballadores en activo de cada momento.

-**Saúde**—gasto sanitario en hospitalizac., menciñas e visitas médicas. + atención concellos rurais.

-**Integración social**—problemas de residencias públicas ou privadas
planificación de actividades para os mallores.

2. A ESTRUCTURA ECONÓMICA DA POBOACIÓN

(V. VOCABULARIO PÁX. 311)

Formada por 2 sectores:

A POBOACIÓN ACTIVA
OS SECTORES ECONÓMICOS

2.1- A poboación activa

Persoas de 16 ou + anos que participan na producc. de bens e servizos ou que están dispoñibles para incorporarse á produción.

Comprende

poboac. activa ocupada.
poboac. activa desocupada.

Poboación **inactiva**

pensionistas
rendistas
estudiantes
persoas labores fogar

Indices para medir a actividade dunha poboac.: taxa de activid., t. de paro e t. de dependencia.

A)- Na evolución da **Taxa de Actividade**: 2 momentos.

1º-Un descenso ata datas recentes.

Causas:

-emigración
-aumento da Taxa de dependencia

-Emigrac exterior	—	- afectou á poboac. activa masculina
-Emigrac. interior	—	- perda de poboac. activa feminina no campo

-Aumento da **Taxa de dependencia** por

-por prolongación escolaridade obrigat.
-xeralización ds xubilacións pagadas.
-xubilac. anticipadas.

2º-A partires de 1987 dase un aumento

Causas:

-incorporac. da muller ao traballo
-nova forma de elaboración da EPA

B) A taxa de actividade presenta variacións en funcion do **sexo** da **idade** e do **territorio**.

-En función do sexo:

Taxa de activid. MASCULINA: diminuiu debido

crise económica
reconversión indust.
xubilacións anticipadas

-leve recuperación a partir do ano 1996 → incorporación ao mercado do traballo dos **activos ocultos**.

Taxa de activid. FEMININA: foi aumentando levemente.

-Incorporación da muller ao traballo debido aos **CAMBIOS**

IDEOLÓXICOS (cambio mentalidade sobre o papel da muller na scde.)
DEMOGRÁF. (control natalidade)
ECONÓMICOS (terciarización q. crea emprego.

-En función da idade:

Homes: maior T. de actividade entre 25-54 anos

Mulleres: " " " entre os 20-24 anos. Caída posterior por

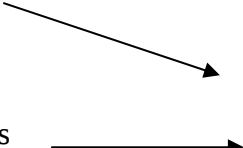

-formac. de familias
-consecuente abandono traballo.
-escasos empregos a tempo parcial

-En funcion do territorio:

-T. actividade altas nas zonas de + dinamismo economico

receptoras de emigrantes

- Costa mediterr.
- 2 arquipélagos
- P. Vasco
- Cataluña
- Madrid.

Taxas baixas:

-Zonas con + porcentaxe de xente nova

-moito envellecemento

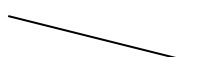
-Moi afectadas pola crise

Andalucía
interior peninsular
Asturias e Cantabria.

B) A taxa do paro: evolución e variacións

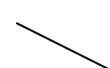
-Seguintes etapas:

1- ata o **1973**—paro moi baixo gracias a

EMIGRACIÓN EXTER.
NON INCORPOR. DA MULLER AO TRABAL.

2- entre **1973 e 1985**—grande aumento do paro debido a

CRISE ECONÓMICA
RECONVERSIÓN INDUSTRIAL
RETORNO EMIGRANTES
INCORPORACIÓN MULLER
POBAC. NOVA NUMEROSA (baby boom)

3-entre 85 e 95—o paro retrocede lixeiramente debido á mellora da situación económ. pero volve medrar até 1995 coa crise de principios da década.

4-desde 1995—o paro comenza a descender .CAUSA – bonanza económica e entrada no mercado laboral de xeracións menos numerosas.

-Cifras do paro en funcion da DEMANDA e a OFERTA de traballo.

-incrementada constantemente
-diminución a partir do 97 (xeracións menos norsas.)

Dificultades d. creación emprego por

-aumento da productivid.
-rixidez do mercado de traballo.

-VARIACIÓNS DO PARO en función das seguintes variables:

IDADE	forte paro xuvenil
SEXO	+ paro feminino
NIVEL INSTRUCCIÓN	+ paro canta – cualificación
ÉPOCA DO ANO	paro estacional (+ no inverno)
COMUNIDADE AUTÓNOMA	+ paro nas de menor desenvolv. ou afectadas crise industrial

CONSECUENCIA:

+ paro

Andalucía
Estremadura
Canarias
Asturias

- taxa de paro

-Balears
-A Ríoxa
-Navarra

2.2Os sectores económicos

Van a ser 3

Primario
Secundario
Terciario

a) **SECTOR PRIMARIO:** actividades relacionadas coa obtención de M.P.

agricult./ gandeir.
explotac. forestal
pesca
mineiría

-Maior peso a pcipios do sXX, perdendo peso a partir de entón.

FASES:

-**1º tercio s.XX**—descenso debido ao inicio do éxodo rural

- **Durante a guerra e posguerra** – dificultades económ. empuxan á xente a permanecer no campo.

-Política franquista de COLONIZACIÓN (novos núcleos rurais)

-**Entre 1950-75**—forte éxodo rural /mecanizac. campo.

-Cidade – búsqueda de traballo e mellores condicións de vida-

-**Desde 1975** –Caída do descenso debido á detención do éxodo rural

b) **SECTOR SECUNDARIO:** transformac. de M.P. —→

INDUSTRIA
CONSTRUCCIÓN

-Ocupación escasa a pcipios. século.

FASES

-**1º tercio s. XX**—Dictadura de P. de Rivera.Impulsa

Industria
O. Públicas.

-**G.Civil e posguerra** —

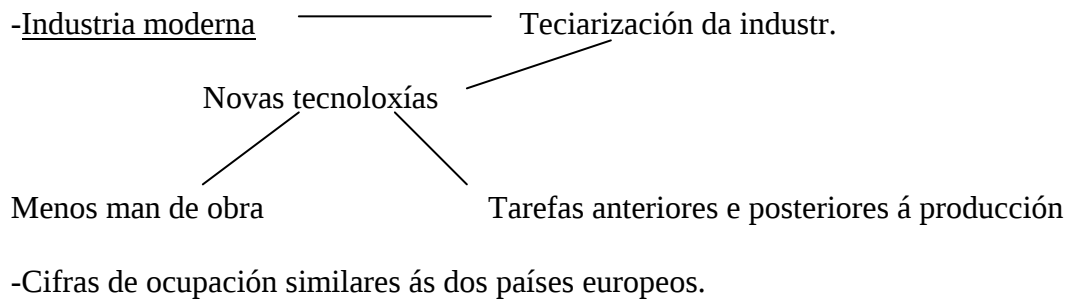
Destrución industrias
Retorno ao campo
Política autárq. (escaseza MP e fontes enerxía)

-**Década dos 60** – momento de crecemento por

Plans de desenvolvemento ----creación industrias.
Construcción ----- nas cidades industriais
nas zonas turísticas

-**Desde 1975** – en diminución debido á crise industrial.

Trasvasamento ao sector terciario

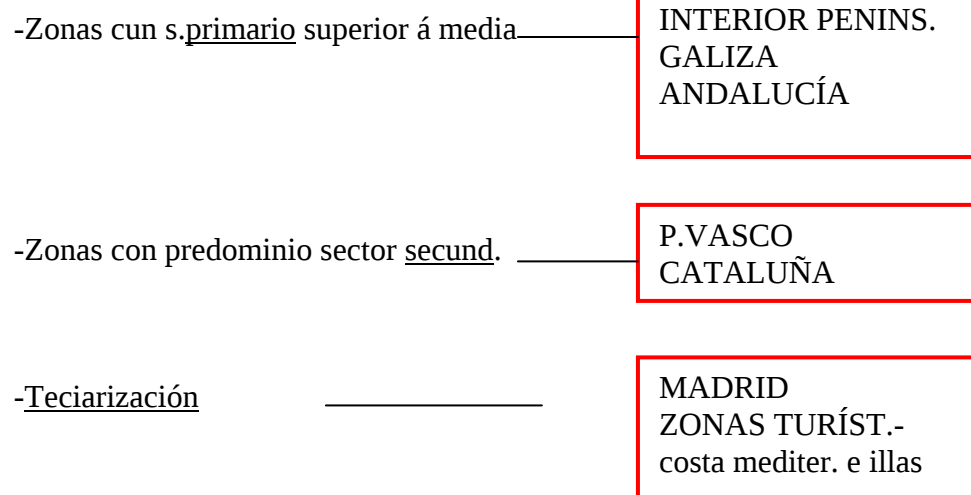

C)**SECTOR TERCIARIO** –Actividades que dan servizos (transporte, comercio, turismo, sanidade, educación, finanzas)

-Medre ao longo do século debido a:

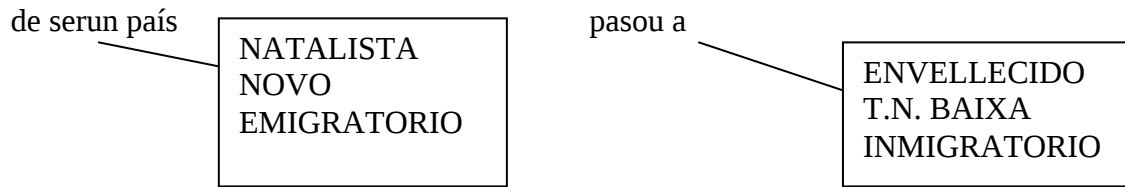
+ NIVEL VIDA E	CAMBIOS NA	+ SERVICIOS PÚBLICOS
<u>ECONÓMICO</u> (+ consumo servizos)	<u>INDUSTRIA</u> (favorece terciarizac)	(adtcións. autonóm. e estado do benestar)

DISTRIBUCIÓN ESPACIAL DOS SECTORES:

O FUTURO DA POBOACIÓN ESPAÑOLA

Transformacións profundas desde 1975

a) Respecto á **natalidade**: 2 teorías

-posible recuperación que se observa desde o 1999

-a recuperac. é un feito coxuntural e non cabe esperar unha recuperac. ARGUMENTOS:

- 1- non houbo incremento en paralelo coa boa situación económica dos anos 85 ou década dos 90.
- 2- Non modificación das causas q. provocaron o descenso de natalidade como

- métodos anticonceptivos
- incorporación muller ao traballo pero non oferta de emprego a tempo parcial e poucas garderías.
- descenso nupcialidade—dificultades laborais e alto prezo vivenda.
- escasas e pobres axudas á natalidade.

b) Respecto á **mortalidade** : prevese

-incremento sostido → debido ao crecente envellecem. da poboac.
-a Esper. de Vida → aumentará pero con menor intensidade.

c) Respecto ás **migracións**

-Emigrac. exterior → seguirá paralizada.

-Inmigración → aumentará, sobre todo de africanos (traballos + duros e peor pagados), tm.a de reagrupam. familiar e xubilados cara zonas turísticas.

d) Respecto ó **crecemento de poboación**

Previsións: medrará ata o 2010 e a partir de aí crecemento negativo consecuencia do envellecemento demográf.

e)Estructura por sexo:

+ vellas que vellos dada a maior esperanza de V. das mulleres, pero acurtaranse a diferenc. cos h.

CAUSA-- a adopción de estilos de vida masc.co que diminuírá o ritmo de > da Esp. de V.

f)Estruct. x idade:

sobre o 2050 seremos un dos países + envellecidos do mundo

CAUSAS: descenso de mozos e aumento de vellos.

g)Estruct. económica:

A taxa de activid. medrará ata o 2015, especialm. a feminina e logo caerá ao incorporarse menos activos ao mercado laboral.

CONSECUENCIAS:

-Menos activos e + vellos
-Necesarios + inmigrant para manter pensións

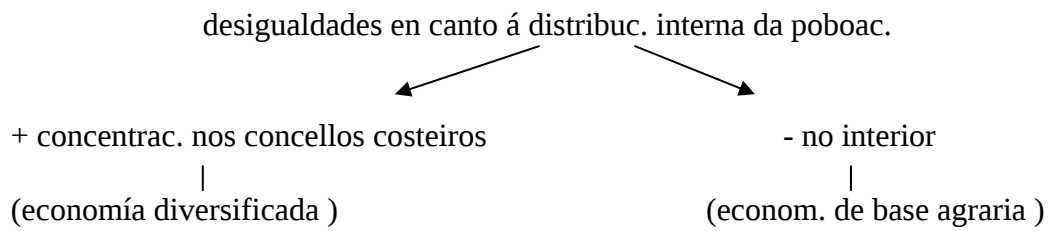
-Economía baseada na terciarizac o que producirá > da poboac. empregada neste sector.

A POBOACIÓN GALEGA: características e tendencias

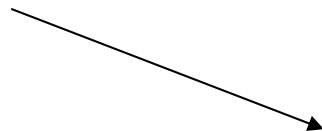
1- A DESIGUAL DISTRIBUCIÓN

-Padrón do 98-- + - uns 2.700.000 hab.

-Densidade media 95 hab /qm2 (super. á media española)

MAIORES DENSIDADES

CORREDOR DO GOLFO ÁRTABRO
(Coruña, Ferrol, Narón, Fene)
EIXE SANTIAGO- VILAGARC.
RÍAS BAIXAS (ría de Vigo)

2- O MOVEMENTO NATURAL DA POBOACIÓN

-Ata os anos 30 → Réxime demogr. antigo.

-Taxas de Fec. e M. superiores á media española.

-A partir do baby- boom (1956-65) → caída lenta da T.N.

-Desde os anos 60m e 70 → o descenso da N. + acelerado

CAUSAS

-xeralizac. dos anticonceptiv.
-incorporac. da muller ao traballo.
-descenso da M.Inf.

LUGO / OURENSE — T.N inferior á — CORUÑA E PO.

En canto á MORTALIDADE

descenso xeralizado
descenso espectacular da M. Inf.
estancacmento global da M. debido ao envellecem. da poboac.
(+ acusado en Lu e Ou)

3-TRADICIÓN MIGRATORIA DE GALIZA

Documentada desde o s. XVIII → campesiños galegos á sega de Castela

No s.XX, 2 grandes etapas:

- 1- emigrac. transoceánicas (ata os anos 60)
- 2- emigrac. cara Europa (a partir dos 60)

1-EMIGRACIÓNS TRANSOCEÁNICAS

Lugar: Iberoamérica

Arxentina
Brasil
Cuba

Causas: Incipiente medre económico / Necesidade man de obra

Tipo de emigración: masiva / masculina / non retorno

2ª fase—ao remate da 2ª G.M. De menor intensidade ca anterior.

Lugares:

Venezuela
Uruguai
menor medida
México
EEUU.

Procedencia maioritaria: + das Pvcias. Occ. (proximidade portos da Co e Vigo)

2-EMIGRACIÓNS A EUROPA:

Lugar: países de Europa Occ.

Alemaña
Franza
Suiza
Bélxica
G.B.

- Causas:países en pleno proceso de industr. que demandan man de obra.
- Tipo de emigración: + masiva ca anterior en menor espacio de tempo /mixta
- Procedencia:

Ourense
A Coruña
Ponteved.

- Lugo participa con + forza nas migrac. interiores de menor dimensión cas exteriores.

A partir de mediados dos 70 gran nº de retornados.

4-O CRECEMENTO REAL DA POBOACIÓN GALEGA

- S. XX—característica xeral: constantes altibaixos en función dos **movemen. migrat.**

EMIGRACIÓN: xoga o papel de desacelerador do crecem. da poboac.

- ATA A DÉCADA DOS 30

elevadas T. N.

contrarrestadas por

auge migracións cara América

consecuencia: crecemento poboac. lento.

- 1930-40 : caída migratoria --- resultado: saldo +

- ANOS 60 : saída traballadores cara Europa.

- CRISE 73: moderado crecemento da poboac.

- ANOS 80: crecemento neutralizado polo constante descenso da N.

5- A ESTRUCTURA DA POBOACIÓN

- a) Estructura x **idade e sexo** : a media de idade sobre os 42 anos, por riba da española.
20% son maiores de 65 anos.
60% entre os 20 e 64 anos
20% menor dos 20 anos.

CAUSAS - **envelhecimento** da poboac. →

+ esper. de vida.
control N.
constante corrente migrat.

+ forte en

OU
LU

na CO o envellec.non é tan forte

Po, a pirámide ten unha base ancha pero desde os anos 80 percíbese un descenso da N.

-Na estruc. por sexos: equilibrándose no últimos decenios dado que antes había un descenso no nº de homes por

movementos migrat.
incidencia da G.C.
incidencia das 2 G M.

c) Estructura socio-laboral da poboac.

-Longo do s. XX—a T.Activ. foi super. en Galiza ao resto de España debido ao predominio do SECTOR PRIMARIO.

-Hoxe en día a T. Act. é menor á española.

deron lugar a unha diversificación laboral da poboac.

éxodo rural +
retorno de emigr.

-Época actual: repartimento da poboac. por sectores

sector primario—pese aos problemas Galiza segue contando cunha elevada T. de ocupac (16,7 % fronte ao 7,9 cxtó. nacional)

sector industr. ou secund.—a T. de ocupac. é inferior á media de España (18 %), pero hai excepcións como os casos da Vigo e o Ferrol

sector terciario – predominante na actual estruct. económica ao igual q. ocorre nos países de Europa Occ. (48 %).